

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **K. Š.**
zastoupený opatrovníkem Město Havlíčkův Brod,
sídlem Havlíčkovo náměstí 57, 580 61 Havlíčkův Brod

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 10. 2022, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byly podle ust. § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) a podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 28. 3. 2022, č. j. X, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím

byla žalobci zamítnuta žádost o invalidní důchod, neboť nesplnil potřebnou dobu pojištění.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce popsal svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, v důsledku něhož nemohl vykonávat takovou činnost, aby mohl splnit potřebnou dobu pojištění. Žalobce nesouhlasí s datem vzniku invalidity, neboť jeho zdravotní stav je prokazatelně nepříznivý již od doby před jeho 18. rokem věku.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí MPSV ČR (dále jen „PK MPSV“) podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ. Za současného stavu věci však žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.
4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že v rámci řízení o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí bylo posudkem žalované, který byl vypracován dne 31. 8. 2022 na základě ust. § 8 odst. 9 ZOPSZ oddělením lékařské posudkové služby, pracoviště ČSSZ Hradec Králové, zjištěno, že se u žalobce jedná o invaliditu III. stupně, neboť mu poklesla pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole X, položce X přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“).
6. Posudková lékařka žalované stanovila datum vzniku invalidity žalobce na den 3. 1. 2020. Jelikož byl žalobce ke dni vzniku invalidity starší 28 let, potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod u něj činila 5 let, přičemž tato doba se zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tj. od 3. 1. 2010 do 2. 1. 2020. Žalobce v uvedeném období podle žalované získal pouze 365 dnů doby pojištění, a to v období od 20. 1. 2011 do 23. 11. 2011 a od 6. 11. 2019 do 2. 1. 2020, kdy byl žalobce veden v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti. Podle žalované nelze do data uznaného vzniku invalidity pokládat projevy X obtíží za natolik závažné, aby odůvodňovaly uznání některého stupně invalidity, rovněž má žalovaná za to, že se u žalobce nejedná o invaliditu třetího stupně před dovršením 18. roku věku ve smyslu ust. § 42 zákona o důchodovém pojištění.
7. Krajský soud provedl při jednání dne 28. 6. 2023 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobce, který byl vypracován na základě ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 4. 4. 2023 PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV“), v níž jako odborná lékařka zasedala MUDr. T. S., s odborností X, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce. Z uvedeného posudku soud zjistil, že se u žalobce v období od 3. 4. 2014 do 3. 11. 2019 jednalo o invaliditu prvního stupně, neboť mu poklesla pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 45%. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v tomto období bylo

stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole X, položce X, písm. X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. V uvedeném období byl žalobce schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně nižšími nároky na X schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě.

8. Od data 4. 11. 2019 k datu vydání napadeného rozhodnutí se podle PK MPSV u žalobce jednalo o invaliditu třetího stupně, neboť u něho poklesla pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole X, položce X písm. X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
9. Posudkové závěry PK MPSV se tak liší od závěrů žalované, neboť PK MPSV stanovila za datum vzniku invalidity den 3. 4. 2014. PK MPSV uvedla, že zohlednila dopad zdravotních obtíží žalobce v čase podle objektivně prokázané funkční tíže v daném období. Zdravotní stav se v čase vyvíjel v terénu poruchy osobnosti, sníženého intelektu a abúzu návykových látek, postupně došlo k rozvoji projevů závažné X. PK MPSV se s ohledem na vývoj a charakter zdravotních obtíží v čase v rámci projevů poruchy X s rozvojem obtíží do X přiklonila spíše k hodnocení podle již zmíněné položky X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
10. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
11. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
12. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *„Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.“*
13. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění *„Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.“*
14. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *„Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.“*

15. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS dále dostupné na www.nssoud.cz): „[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“
16. Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003 č. j. 2 Ads 58/2003-75).
18. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný a splňující veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV, oproti posudkům vypracovaným ve správním řízení, vychází i ze znaleckého posudku z odvětví X vypracovaného MUDr. J. Z. ze dne 25. 9. 2011, v jehož souvislosti bylo možné určit přesnější datum vzniku invalidity. Krajský soud tak považuje za prokázané, že se u žalobce v období od 3. 4. 2014 do 3. 11. 2019 jednalo o invaliditu prvního stupně, a ode dne 4. 11. 2019 k datu vydání napadeného rozhodnutí o invaliditu třetího stupně. Vznik invalidity byl tedy namísto dne 3. 1. 2020 nově stanoven na den 3. 4. 2014.
19. Změna v určení data vzniku invalidity má vliv na zjištění potřebné doby pojištění podle § 40 zákona o důchodovém pojištění. Vzhledem k novému stanovení data vzniku invalidity tak napadené rozhodnutí neobstojí, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána vysloveným právním názorem krajského soudu ohledně určení data vzniku invalidity. V novém řízení se proto žalovaná bude nově zabývat posouzením žádosti o invalidní důchod žalobce, přičemž bude vycházet ze skutkového stavu zjištěného soudem v tomto řízení.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaná nebyla ve věci úspěšná a žalobci žádné náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 28. června 2023

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v r.
samosoudkyně